

Begravningar i coronatider

Svenska kyrkan hjälper dig som närstående att utforma en begravning som både är fin och meningsfull och som kan genomföras på ett ansvarsfullt sätt under coronapandemin.

När en anhörig eller vän har gått bort behöver vi få samlas, ta avsked och sörja tillsammans. Men på grund av coronaviruset befinner vi oss, liksom resten av världen, i en speciell situation. För att förhindra smittspridning behöver vi anpassa begravningsgudstjänsten.

Regler i kyrkans lokaler

Svenska kyrkan följer regler och rekommendationer från regeringen och Folkhälsomyndigheten. Gränserna för hur många som får samlas gäller också i kyrkans lokaler, precis som i övriga samhället. För närvarande är gränsen max 50 personer inklusive personal. Gudstjänsterna blir mindre och de som deltar bör inte tillhöra riskgrupperna eller ha symptom på sjukdom. Ibland sänds gudstjänsterna även på webben.

Tidpunkt för begravningen

En del sörjande vill vänta med begravningen på grund av coronaviruset. Men enligt begravningslagen ska en avliden kremeras eller gravsättas så snart som möjligt, som senast en månad efter dödsfallet.

Det finns även andra skäl att inte flytta fram begravningen. Begravningen är en del av sorgprocessen och erfarenheten visar att det ofta lindrar att få hålla begravning. Det finns också en risk för att det kan bli problem med förvaring av stoft om många skjuter upp gravsättningen.

Om du som närstående ändå behöver hålla begravningen längre fram så är ett alternativ att välja kremation av den avlidna före begravningsgudstjänsten. I sådana fall kan du vänta med gravsättningen upp till ett år och begravningsgudstjänsten går bra att hålla med urna istället för kista.

När det gäller kistbegravningar säger begravningslagen att den avlidna ska gravsättas inom en månad, om inte särskilda skäl finns. Frågan om att skjuta upp en kistbegravning bestäms inte av Svenska kyrkan. Om du önskar flytta fram en kistbegravning så behöver du söka anstånd hos Skatteverket.

Begravningsgudstjänsten

Du som anhörig får hjälp att utforma begravningsgudstjänsten tillsammans med prästen i den församling där begravningen ska hållas. I tider av coronavirus kan det vara bra att känna till en del fakta inför samtalet med begravningsprästen.

Kyrkliga begravningar räknas som allmänna sammankomster och regeringen har bestämt att ett begränsat antal personer får delta i sådana. Det är med andra ord

lämpligt att samla så få som möjligt till begravningsgudstjänsten. De som deltar vid en begravningsgudstjänst ska även hålla två meters avstånd till varandra, ha god handhygien och inte ha symptom på sjukdom. Det är viktigt att undvika fysisk kontakt, som kramar och handslag. Storleken på kyrkan eller kapellet är alltså avgörande för hur många personer som du kan bjuda till begravningsgudstjänsten. Även om du väljer att ha begravningsgudstjänsten utomhus så måste platsen tillåta att alla deltagare kan hålla rekommenderat avstånd till varandra.

Enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer bör tyvärr inte den som tillhör en riskgrupp eller känner symptom på sjukdom närvara vid begravningen. Du som är närmast sörjande bör samråda med prästen om hur begravningen kan genomföras på ett för dig säkert sätt.

Alternativa former för begravningsgudstjänsten

Exempel på alternativa former för begravningsgudstjänsten som du kan diskutera med begravningsprästen:

Bjud in gäster till en livesänd eller filmad begravning

Om du ber någon av de närvarande att filma, så kan ni direktsända via sociala medier eller andra digitala tjänster. Eller så kan ni dela filmen i efterhand.

Ha en liten begravning

En enkel begravningsgudstjänst med bara de allra närmaste kan vara mycket fin och meningsfull. Om du som närstående önskar kan du senare bjuda in till en större social sammankomst och minnesstund för den avlidna.

BEGRAVNING EFTER KREMERING

Det är också möjligt att ha begravningen efter att den avlidna har kremerats. Då genomförs gudstjänsten med urna istället för kista och begravningen kan vänta upp till ett år.

Borgerlig begravning

Svenska kyrkan erbjuder lokaler utan religiösa symboler för borgerliga begravningar eller för annan begravningsceremoni, i egenskap av huvudman för begravningsverksamheten.

En borgerlig begravningsceremoni är av privat karaktär och räknas inte som en allmän sammankomst. Enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter bör även privata sammankomster följa samma riktlinjer och regler som gäller vid allmänna sammankomster. Ytterst är det församlingen där begravningen äger rum som bestämmer hur regeringens regler och Folkhälsomyndighetens rekommendationer ska tillämpas i lokalen vid en borgerlig ceremoni.

Minnesstund efter begravningen

Det är skönt att samlas till en minnesstund efter begravningen och känna gemenskap med släkt och vänner. Men för att förhindra smittspridning gäller regeringens och Folkhälsomyndighetens rekommendationer naturligtvis även för minnesstunden. Gästerna ska hålla rekommenderat avstånd till varandra, ha god handhygien och undvika fysisk kontakt. Tänk också på att det vid förtäring behöver vara bordsservering, för att undvika trängsel vid buffébord.

Om det inte går att ordna en minnesstund på det sätt som du som närstående önskar, så är ett alternativ att bjuda in till samling längre fram, när fler kan vara med.

Särskilda begravningsplatser

Svenska kyrkan har ett samhällsuppdrag att ombesörja begravningar för alla, oavsett religiös tillhörighet. Uppdraget regleras i svensk lag.

Svenska kyrkan har respekt för andra trossamfunds traditioner och för enskilda människors önskemål. Vi kommer att göra allt vi kan för att närstående som önskar en skyndsam gravsättning av den avlidna, ska få detta önskemål tillgodosett.

Svenska kyrkan tillhandahåller särskilda gravplatser, enligt den tradition som den avlidna tillhörde och i samråd med det aktuella trossamfundet.

Svenska kyrkan har däremot inte en skyldighet att tillhandahålla lokaler och utrusning för religiösa ritualer, före begravningen, som exempelvis tvagning. Sådana ritualer utförs av det trossamfund som den avlidna tillhörde.

HUVUDMAN FÖR BEGRAVNING

Svenska kyrkan är huvudman för begravningsverksamheten i hela Sverige, utom i Stockholms stad och Tranås kommun. Huvudmän för begravningsverksamheten har enligt lag följande skyldigheter:

- Anordna och hålla med tillräckligt antal gravplatser.
- Tillhandahålla särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet samfund.
- Ta emot stoff för förvaring och visning, att ombesörja kremering och gravsättning, samt tillhandahålla en värdig lokal utan religiösa symboler för begravningsceremoni.
- Hålla med personal, byggnader, maskiner och allt annat som behövs för verksamheten samt att anlägga, sköta och vårda begravningsplatsernas allmänna delar.
- Ha viss tillsyn över dessa gravplatser.

Att sköta enskilda gravplatser som har gravrättsinnehavare ingår inte i begravningsverksamheten.